

NEČEKANÁ RENESANCE

OTEC ZDENĚK DRŠTKA

Už jste, vážení a milí čtenáři, na slovo „renaissance“ nejspíše narazili. Asi víte, že se tak nazývá období a kultura na konci středověku, zhruba od 14. do 16. století – v různých zemích se projevovala v různých časech. Ale třeba jste ještě neslyšeli o tom, že historici znají renesanci povícero. O jedné z nich si dnes něco řekneme.

Říká se jí karolínská – souvisí totiž s dobou vlády dynastie Karlovců, především pak nejvýznamnějšího z nich, krále a později i císaře Karla I. zvaného Veliký. Mimochodem byl to právě on, jehož jméno se stalo základem slova „král“ v češtině a mnoha dalších jazycích včetně např. litevštiny.

Karel Veliký byl ve své době – na přelomu 8. a 9. století – zcela nepochybně nejmočnějším vládařem Evropy. Jeho říše zahrnovala území dnešní Francie, Beneluxu, Švýcarska, severní Itálie až k Římu a podstatnou část Německa a Rakouska. O Vánocích roku 800 (což se dobře pamatuje – Cimrman by měl radost) mu tehdejší papež Lev III. připravil nečekaný dárek: korunoval jej římským císařem.

PROČ VŮBEC RENESANCE?

Toto slovo francouzského původu znamená doslova „znovuzrození“, a to ne jen tak ledajaké, nýbrž zcela konkrétní: znovuzrození antického světa s jeho úžasným

kulturním bohatstvím i světovládou (římskou) říší, kterou si pochopitelně mnozí stoupenci těchto renesancí značně idealizovali. Nicméně představa univerzálního panství coby země všech křesťanů v celém tehdy známém světě byla velice lákavá pro nejednoho panovníka.

Karel Veliký jako mnozí další si potrpěl na zdůrazňování antického, resp. římského odkazu ve své říši. Do určité míry měl pravdu – např. rodící se francouzština svůj latinský původ zapřít nemůže a téměř celá Karlova říše ležela na území starověkého římského impéria.

Aby svou římskost ještě více zdůraznil, rozhodl se Karel navázat co nejtěsnější vztahy se samotným městem Římem a s jeho biskupem, tedy papežem. Vyžádal si tedy z Říma liturgické knihy – a obdržel je. Konkrétně šlo o Gregoriánský sakramentář, o němž jsme se zmiňovali při našem minulém setkání.

Jak ovšem víme, v prostředí Francké říše se tehdy už běžně používal jiný sakramentář, totiž Gelasiánský. O něm jsme si řekli, že v sobě nesl různé prvky spojující římskou liturgickou kulturu s místním, tedy frankyjským prostředím. Snad právě proto se zdál císaři Karlovi „málo římským“.

Stoprocentní římskost se však ve francké církvi prosadit a udržet nepodařilo. Svůj podíl na tom má jedna z nejvýznamnějších postav karolínské doby, sv. Benedikt Aniánský, klíčová osobnost benediktinské klášterní reformy

přelomu 8. a 9. století. Tento světec totiž zpracoval texty Gelasiánského sakramentáře a připojil je k sakramentáři Gregoriánskému. Výsledkem byla liturgická kniha nadále užívaná v západní Evropě – v prostředí smíšených vlivů románských, germánských i keltských.

COPAK TEDY MÁME Z GERMÁNSKÝCH ZDROJŮ?

Budete se divit, ale některé samozřejmosti (z dnešního pohledu) pocházejí z germánských zvyků a tradic. Například sepnuté ruce při modlitbě – asi by vás nenapadlo, že by tomu mohlo být i jinak. Skutečně však pocházejí z prostředí starých germánských vazalských vztahů, a snad bychom mohli říci, že i z dvorské etikety.

Bývalo totiž zvykem, že šlechtic, který dostával od panovníka nějaké území, takřčené „léno“ neboli latinsky feudum (proto se mu říkalo feudál), slíbal svému králi věrnost. Doprovázel to konkrétním gestem: vkládal své sepnuté dlaně do panovníkových rukou. Ostatně totéž dodnes dělá kandidát svěcení svému biskupovi. Sepjaté dlaně se tak staly symbolem odevzdanosti Bohu: „Jsi můj Pán a Král, můj Bože, a já jsem tvůj, tobě patřím.“

Nemusíme dnes v tomto gestu vidět jen staré šlechtické zvyky. Můžeme si připomenout jednu nesmírně důležitou skutečnost, platnou v každé době: jsme v Božích rukou, a z nich nás nikdo a nic nevyrvé. Navěky a navždy.

Foto: doidam10-Adobe stock

ZBYNĚK PAVIENSKÝ ČAČIKANO ROM CZINA (SPRAVEDLIVÝ ROM)

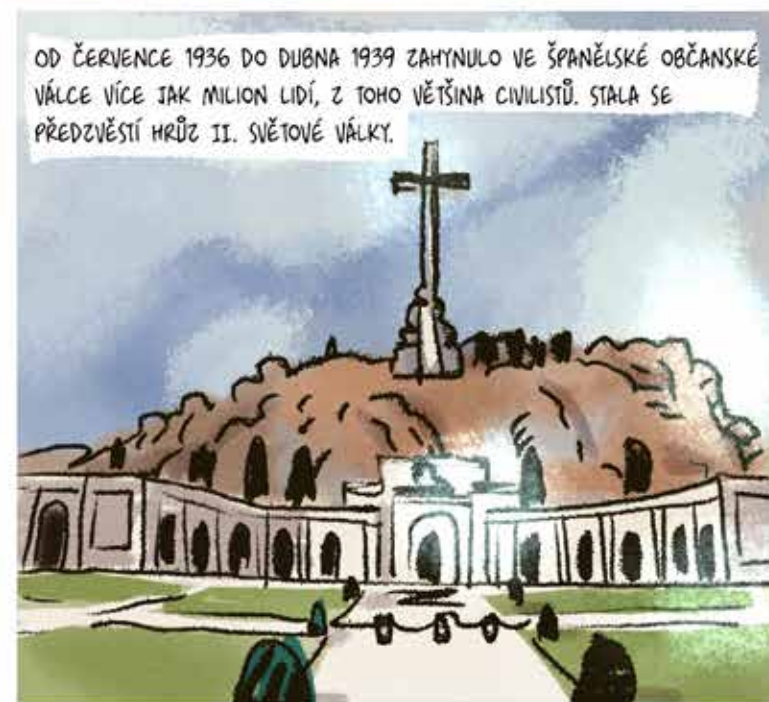
CEFERINO BY SE MOHL JEDNODUŠE DOSTAT Z VĚZENÍ, KDYBY SE VEDAL SVÉHO RŮŽENCE. I PŘES PROSBY MNOHA LIDÍ SE CEFERINO GIMÉNEZ MALLA NENECHAL VE SVÉ VÍŘE ZVIKLAT.

TÍM OVŠEM UTRPENÍ ROMŮ NESKONČILO. BĚHEM HOLOKAUSTU BYLO ZAVRAŽDĚNO VÍCE JAK 300 000 ROMŮ. ČÁST Z NICH, PŘEDEVŠÍM V KONCENTRAČNÍCH TÁBOŘE LETY, MÁJÍ NA SVĚDOMÍ I ČEŠI.

PAPEŽEM JANEM PAVLEM II. BYL CEFERINO GIMÉNEZ MALLA VYHLÁŠEN DNE 4. KVĚTNA 1997 ZA PRVNÍHO ROMSKÉHO BLAHOŠLAVENÉHO.

KONEC.